

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ja haldusmenetluse seaduse § 61 ning AS Tariston 01.06.2023 esitatud taotluse nr T-L.MU/1019035, **otsustab Keskkonnaamet:**

1. Anda AS-le Tariston (registrikood 10887843) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/519725 Hertu II uuringuruumis kehtivusajaga kolm aastat.

Käesolev korraldus on uuringuluba nr L.MU/519725 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/519725 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Harju maakond, Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa, Toompuiestee 35, 10149) esitas 01.06.2023 Keskkonnaametile Hertu II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse. Nõuetele vastav taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (*KOTKAS*) 01.06.2023 numbriga DM-124995-1.

Hertu II uuringuruumi geoloogilise uuringu luba taotletakse Rapla maakonnas Kehtna vallas Pae külas katastriüksusel Vahastu metskond 99 (katastritunnus 29201:002:0880), Vahastu metskond 101 (katastritunnus 29201:002:0890) ja Künnivarese (katastritunnus 29201:002:0110). Taotletav Hertu II uuringuruum kattub osaliselt kunagise Mäepere karjääri alaga, millel on jäänud maavara ammendamata ning karjääri ala pole korrastatud. Katastriüksuste omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletava uuringuruumi teenindusala pindalaga 18,82 ha. Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 28 uuringukaevet ja kuni 28 uuringupuurauku. Uurimissügavus on kuni 10 m. Uuritavaks maavaraks on ehitusliiv, täiteliiv, ehituskruus ja täitekruus. Hinnanguline maavara kogus, arvestades kaevandamiskadusid on 470 tuh m³. Uuritava maavara võimalik kasutusvaldkond on teede- ja taristuehitus. Taotletava loa kehtivusaeg on 3 aastat. Uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (reg.kood 11206437, aadress Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusala idaserv külgneb vahetult Hertu kruusamaardla (registrikaardi nr 861) ehituskruusa aktiivse tarbevaru 1 ja 3 plokkidega, ehitusliiva aktiivse tarbevaru 2 ja 4 plokkidega ning olemasoleva Hertu kruusakarjääri (loa nr Rapm-073, loa omaja Riigimetsa Majandamise Keskus, kehtiv kuni 27.01.2027) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala loodenurgast ~ 8 m kaugusel asub maaparandussüsteem, mille maaparandussüsteemide registri kood on 5111040040010001.

Taotletava uuringuruumi teenindusala edelaservast ~ 110 m kaugusel asub üle 25 km² suuruse valgalaga veekogu Vigala jõgi (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1110400; veekaitsevöönd 10 m, kalda piiranguvöönd 100 m), mis on ühtlasi üle 25 km² valgalaga maaparandussüsteemi avatud eesvool (maaparandussüsteemide registri kood 51110400400000011M; kalda piiranguvöönd 100 m, eesvoolu kaitsevöönd 15 m; veekaitsevöönd 10 m). Taotletava uuringuruumi teenindusala kattumist nimetatud veekogu ja avatud eesvoolu piiranguvöönditega ei ole.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast vähemalt 16,1 m kaugusel asuvad Elektrilevi OÜ elektrimaakaabelliinid KEAVA:RAP ja AHXAMK-W.3x240+35Cu 24kV (VID koodid vastavalt KKL6038611 ja 333275995, 333275997; kaitsevöönd 1 m liini teljest). Laiarööpmeline raudtee (VID kood 6147273; kaitsevöönd 30 m tee teljest) asub taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast vähemalt 30 m kaugusel, selle kaitsevööndiga kattumist ei ole.

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaosal kulgeb metsatee Prügila tee (nr 6690761), mis lõiguti on metsatee ja lõiguti avalikus kasutuses olev kohalik tee. Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaosal on tegemist suures osas metsateega.

Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusala ~ 4,8 km kaugusel lääne suunas.

Taotletavast uuringuruumist jääb 1 km raadiusesse II kaitsekategooria loomaliike.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (07.06.2023 kiri nr 9-3/23/9137-2).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 01.06.2023.

Taotletavasse uuringuruumi ei jää Natura 2000 võrgustiku- ega mõnda teist looduskaitsepiirangutega ala. Samuti puuduvad uuringuruumi mõjualas arheoloogilise väärtusega alad ning ajaloo- ja kultuurimälestised.

Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise

menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloo taotluse menetluse algatamise teate 07.07.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas menetlusosalisi avatud menetluse algatamisest 07.07.2023 kirjaga nr DM-124995-3. Uuringuloo taotluse avalikustamise käigus on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid xxx.

MaaPS § 27 lõike 3 alusel palus Keskkonnaamet 07.07.2023 kirjaga nr DM-124995-5 riigivara valitseja nõusolekut katastriüksuse Vahastu metskond 99 (katastritunnus 29201:002:0880), Vahastu metskond 101 (katastritunnus 29201:002:0890) ja Künnivarese katastriüksuse (katastritunnus 29201:002:0110) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

Riigimetsa Majandamise Keskus (*RMK*) riigivara valitseja volitatud asutusena nõustus 13.07.2023 kirjaga nr 3-1.1/2023/4331 (registreeritud KOTKAS 13.07.2023 numbriga DM-124995-6) Hertu II uuringuruumis uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Raplamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 07.07.2023 kirjaga nr DM-124995-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Kehtna Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud. Kehtna Vallavolikogu nõustus 23.08.2023 otsusega nr 104 (registreeritud KOTKAS-s 24.08.2023 numbriga DM-124995-7) Hertu II uuringuruumi uuringuloo andmisega järgmistel tingimustel:

1. uuringuloo taotlejal teostada põhjavee taseme ja kvaliteedi lisauuringud lähedalasuvate majapidamiste kaevudes.
2. võtta arvesse ja uurida võimaliku mõju teket kunagisest mitteametlikust prügilast johtuvat mõju. Uuringu kaeveõõnte rajamisel väljatulevad ning sinna varem ladustatud ja maetud jäätmed utiliseerida.

Keskkonnaamet edastas 25.08.2023 kirjaga nr DM-124995-8 AS-le Tariston tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks Kehtna Vallavolikogu 23.08.2023 otsuse nr 104. AS Tariston teavitas Keskkonnaametit 11.09.2023 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 14.09.2023 numbriga DM-124995-9), et tutvus Kehtna Vallavolikogu otsusega ning on saatnud 31.08.2023 Kehtna Vallavalitsusele pöördumise seoses otsuse punktiga 3, millega soovis saada võimaliku lisainformatsiooni mitteametliku prügila asukoha ja paiknemise kohta.

Pöördumisele vastas Kehtna Vallavalitsus 08.09.2023 kirjaga 6-1/2023/1869-3, milles tõi välja,

et vallavalitsusel puudub küsitud informatsioon. Tingimusliku nõusoleku andmise aluseks oli volikogu istungile eelnenud külade komisjoni koosolekul toimunud arutelu, kus sellele mitme liikme poolt vihjati. Täpsemat infot pole esitada ka külade komisjoni liikmetel.

AS Tariston andis samas kirjas teada, et nõustub Kehtna Vallavolikogu otsuses toodud lisatingimustega ning palub Keskkonnaametil menetlusega jätkata ning takistuste mitteilumisel uuringuluba väljastada.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja xx.xx.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis AS-lt Tariston xx.xx.xxxx kirjaga nr xx arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Keskkonnaamet edastas sama kirja teadmiseks Kehtna Vallavalitsusele. Menetlusosalised vastasid xx.xx.xxxx.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine. Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress

Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse *JäätS* §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis AS-i Tariston esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa taotluse menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmekava käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt MaaPS, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, *JäätS* jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loal täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

RMK riigivara valitseja volitatud asutusena nõustus 13.07.2023 kirjaga nr 3-1.1/2023/4331 (registreeritud KOTKAS 13.07.2023 numbriga DM-124995-6) Hertu II uuringuruumis uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Raplamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
 2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
- Nimetatud tingimused kantakse uuringuloa täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

Kehtna Vallavolikogu nõustus 23.08.2023 otsusega nr 104 (registreeritud KOTKAS-s numbriga

DM-124995-7) Hertu II uuringuruumi uuringuloa andmisega järgmistel tingimustel:

1. uuringuloa taotlejal teostada põhjavee taseme ja kvaliteedi lisauuringud lähedalasuvate majapidamiste kaevudes.
2. võtta arvesse ja uurida võimaliku mõju teket kunagisest mitteametlikust prügilast johtuvat mõju. Uuringu kaeveõõnte rajamisel väljatulevad ning sinna varem ladustatud ja maetud jäätmed utiliseerida.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloa täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 1 - 5, 8 - 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu. Hertu II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning AS-l Tariston ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga XX.XX.2023).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839
Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee